

PITANJE ZNANSTVENICIMA:

Kako slaviti Nikolu Šubića Zrinskog, a veliki razaranje i pokolj u Zrinu?

Autor: Marko Ljubić Petak, 18. Ožujak 2016.

Rodno mjesto Nikole Šubića Zrinskog, hrvatskog nacionalnog junaka, srušeno je sa zemljom već više od sedamdeset godina. U rujnu 1943. godine, na zapovjed štaba partizanskih odreda za Hrvatsku, partizani su upali u selo s oko devetsto stanovnika, pobili preko dvije stotine ljudi, ostale protjerali i srušili selo do temelja.

Rijetko su se kad u Saboru sudarile tako dvije nevjerojatne simbolike i svojim značenjima razgolitile dramatičnost temeljnih razdjelnica današnje Hrvatske, kao jutros u naizgled nepovezanim inicijativama, proglašenja godine Nikole Šubića Zrinskog i apela znanstvenika. Gordane Rusak, predsjednice Odbora za znanost, obrazovanje i kulturu je u ime odbora inicirala godinu Nikole Šubića Zrinskog i proglasila apel pet tisuća znanstvenika.

Uistinu simbolično.

Da vidimo zašto.

Evo nekoliko znakovitih detalja, koji se tiču obje inicijative.

Nikolu Šubića Zrinskog više od povijesne znanosti u kolektivnu memoriju hrvatskog naroda utisnula je opera Ivana pl. Zajca, istoimenoga naziva. Zbog obilježja nastanka hrvatske države, arija „U boj, u boj“ postala je mitski simbol. A danas kazalištem Ivana pl. Zajca ravna društvena kultura Oliver Frljić.

U Hrvatskim nacionalnim kazalištima tijekom četiri godine vlasti Kukuriku koalicije operu „Nikola Šubić Zrinski“ moralo se tražiti mikroskopom, s malim izgledima. Svi ravnatelji su izabrani s političkim supotpisom bivše ministricice Andreje Zlatar Violić i Kukuriku politike.

Nikada usprkos nevjerojatnim skandalima niti u resoru kulture, niti u resoru obrazovanja i znanosti nitko nije ni pokušao organizirati prosvjed, kolektivni protest ili peticiju.

A pogovorno nitko od inicijatora današnje peticije.

Niti među „Kulturnjacima 2016“.

Niti u nevladinim udrugama.

Dio potpisnika, i to me u inicijatorima peticije za znanost i obrazovanje bio je u timu Željka Jovanovića, nezabilježene štetočine ne samo u obrazovanju i znanosti, već i u kulturi te uopće društvenoj komunikaciji. Jovanovićev tim je inicirao tzv. strategiju razvoja obrazovanja i znanosti, usvojili su je u Saboru, pa na temelju toga po istoj matrici izradili prijedlog kurikuluma obrazovanja u tom „strateškom razdoblju“.

Inicijatori apela danas isti u ne samo zahtjev za povećanje ulaganja u znanost, već prije svega (profesor Puljak) provedbu nacionalne strategije i kurikuluma.

Tu je bit stvari, zar ne?

U predloženom kurikulumu razrađuje se i povijest, ona hrvatskoga naroda, pri čemu se, ako je to povijest na znanstvenim a ne ideološkim temeljima, ne može niti smije preskakati povijesna razdoblja, niti sprječavati revizija ili istraživanje povijesnih događaja.

Pogotovo onih s razlogom vrlo spornih.

Ako Sabor prihvati, a nema sumnje po reakcijama svih stranaka, da hoće, obilježavanje godine Nikole Šubića Zrinskog, ne bi li bio red i ultimativna nužnost organizirati itav spektar aktivnosti, od kulturnih do znanstvenih, ne samo o Nikoli Šubiću Zrinskom, već o svemu što obilježava to ime danas u Hrvatskoj, njegovoj simbolici, značaju za nacionalni identitet i značaju afirmacije te simbolike pred novim generacijama hrvatskoga naroda?

Bio bi red.

Bi li bio red da se recimo na prigodan način ta godina obilježi i u njegovom, bar prema kolektivnom pamćenju, rodnom mjestu Zrinu?

Bio bi red.

Rodno mjesto Nikole Šubića Zrinskog, hrvatskog nacionalnog junaka, srušeno je sa zemljom već više od sedamdeset godina. U rujnu 1943. godine, na zapovjed štaba partizanskih odreda za Hrvatsku, partizani su upali u selo s oko devetsto stanovnika, pobili preko dvije stotine ljudi, ostale protjerali i srušili selo do temelja.

Nakon rata režim nije dopustio povratak ljudi u Zrin.

Danas je Zrin pustoš, a održava ga živim u kolektivnoj memoriji hrvatskog naroda Katolička crkva i lokalni biskup Košički.

U kontekstu ukupnoga rukopisa komunističkog jugoslavenskog režima u završnim godinama Drugog svjetskog rata, zatim od 1945. do 1990. godine, te rukopisa srpske agresije na Hrvatsku, smije li se zauzeti stav da je razaranje Zrina bilo samo razaranje hrvatskoga sela u kaosu rata, ili bi to moglo značiti izravno uništenje i razaranje simbolike hrvatskoga naroda?

Jasno je kao dan o čemu se radi, ako se zna da nakon Drugog svjetskog rata u to selo nikome nije bio dopušten povratak. Zašto se o tome ne razgovara, zašto se nikada nije otvorilo to prevažno pitanje istinske reafirmacije hrvatske nacionalne simbolike i zašto današnja demokratska država ne osmisli plan revitalizacije tog sela?

Opet jasno.

Kako dakle u istoj državi, u istom Saboru i pod istim vrijednosnim standardima pomiriti s jedne strane afirmaciju nacionalnog junaka i nacionalnog identiteta i, s druge strane, nositelje političkih programa i platformi, koji su posve suprotni i nose obilježja uništenja toga identiteta?

Nikako.

Kako govoriti o afirmaciji hrvatske prošlosti i kulture, kad i poveliki broj potpisnika, u načelu opravdanoga zahtjeva Saboru, o povećanju ulaganja u obrazovanje i znanost, godinama aktivno osmišljava i promiče ideje i programe koji afirmiraju zločin u Zrinu kao – civilizacijsku stečevinu?

To nazivaju antifašizmom, a tumače kao skup vrijednosti na kojima mora počivati suvremena Hrvatska.

Može li se to raditi bez prevare, nasilja i diktature?

Naravno da ne može.

Ima li to veze s elementarnim pretpostavkama na kojima po definiciji poiva znanost.

Nema. To je apsolutna negacija znanosti.

Jer znanstvena naela nisu djeljiva na prirodne i društvene znanosti. Ili su znanstvena ili nisu.

Usprkos isticanja zahtjeva za poveanje ulaganja u obrazovanje i znanost te zvu nim i snažnim rije ima o nužnosti znanja, napretka, obrazovanja, koje zna svaka budala, iza svega stoji zahtjev da se bezuvjetno nastavi provedba kurikuluma i strategije znanosti i obrazovanja, pod kojima su strahovite ne samo metodološke i vrijednosne nego i logi ne – raspukline.

Ali o tome drugom zgodom.

Nositelji inicijative znanstvenika su napravili tešku konceptualnu pogrešku vežu i je za politi ku stranku „Pametno“ s jedne strane, i, s druge strane, što se me u inicijatorima isti e na prvi pogled par ljudi koji su bili nositelji obrazovne i znanstvene politike Željka Jovanovi a i svega što on simbolizira. Ni jedno ni drugo nije – pametno, usprkos tome što su tu inicijativu potpisali mnogi pametni ljudi s visokim intelektualnim i me unarodnim ugledom.

Jer su založili pod naizgled prihvatljivim apstraktnim zahtjevima, svoj akademski i intelektualni ugled u korist, prvo jedne politi ke inicijative i stranke, što je uvijek pogrešno, drugo, nekriti ki se svrstali uz personalne nositelje najtežega razaranja elementarnih civilizacijskih standarda uz – Željka Jovanovi a.

A to je društveni debakl.

Inzistirati na neupitnoj provedbi kurikuluma s potpisom i selekcijom vrlo upitne politike koja je razarala Hrvatsku etiri godine, a što je najzanimljivije, bez i jednoga jedinoga sli noga prosvjeda potpisanih znanstvenika, te inzistirati na provedbi usvojene strategije što isti e danas profesor Puljak, diskvalificira te ljude kao ozbiljne sugovornike.

A njihove namjere izlaže ozbiljnim sumnjama.

emu sve to?

Jasno je kao sunce.

Iza velikih rije i, ideala i ciljeva skrivaju se po toliko puta provjerenoj matrici posve banalni i vrlo podmukli politi ki ciljevi, koji su u mnogome suprotni esenciji, s jedne strane znanosti, s druge strane, kulture.

Autor: Marko Ljubi Petak, 18. Ožujak 2016.

